Maksuneuvoston 25. kokous - Pöytäkirja

Aika 9.10.2026 kello 10:00-12:00

Paikka Suomen Pankki, Snellmaninaukio

1 Kokouksen avaus

Kokouksen puheenjohtajana toiminut Tuomas Välimäki toivotti osallistujat tervetulleiksi maksuneuvoston 25. kokoukseen. Puheenjohtaja totesi muutokset jäsenistössä.

2 Maksamisen ajankohtaiskatsaus Suomesta ja Euroopasta

Teemu Kääriäinen Valtiovarainministeriöstä esitteli eIDAS-asetuksen kansallista täytäntöönpanoa ja Euroopan Unionin lainsäädäntöaloitetta yrityslompakoista. EU:n parlamentin ja neuvoston toukokuussa 2024 hyväksymässä eIDAS-asetuksessa säädetään henkilöiden tunnistamisesta EU-valtioiden rajat ylittävässä asioinnissa sekä sähköisen asioinnin luottamuspalveluista. Asetusta täydentävä kansallinen lainsäädäntö astui voimaan 1.10.2026 ja siinä osoitetaan tehtäviä eri viranomaisille. Tavoitteena on saavuttaa tekninen valmius vuoden 2026 loppuun mennessä ja julkaista lompakko vuonna 2027. On mahdollista, että lompakon tarjoajia tulee markkinoille useampia.

Yrityksille, organisaatioille ja julkiselle hallinnolle on valmisteilla EU:ssa yhteinen lainsäädäntö yrityslompakosta, jonka tarkoituksena on yksinkertaistaa yritysten välistä sekä yritysten ja viranomaisten välistä tiedonvaihtoa. Yrityslompakoiden osalta nojataan markkinaehtoiseen tarjontaan ja julkiset toimijat velvoitettaisiin mahdollistamaan eurooppalaisella yrityslompakolla asioiminen.

Maria Huhtaniska-Montiel Suomen Pankista kertoi Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja ERPB:n ajankohtaiset kuulumiset. Eurojärjestelmän keväällä 2026 päivitettyyn kokonaisvaltaiseen maksamisen strategiaan nostettiin mukaan yritysten välinen maksaminen, jossa on todettu erityinen tarve standardoinnille. ERPB:n asiantuntijatason teknisessä kokouksessa kesäkuussa 2026 keskusteltiin uuden työryhmän perustamisesta, jonka tehtävänä olisi etsiä pikamaksamiseen pohjautuvien maksamisen ratkaisujen tuomista myös yritysmaksamiseen. ERPB:n strategisessa kokouksessa joulukuussa 2026 jäsenille ehdotetaan maksupetosten torjuntaan painottuvia asiantuntijatason puolivuosittaisia teemakokouksia, joissa vaihdettaisiin tietoa ja parhaita käytänteitä sekä pohdittaisiin mahdollisia yhteisiä viestejä.

Eurojärjestelmä ja Euroopan keskuspankkijärjestelmä tarvitsevat strategian toteuttamisessa markkinoiden tukea. Keskuspankit ovat lähestyneet markkinoita viime aikoina erilaisilla kyselyillä, ja Suomen Pankki haluaakin kiittää toimialan edustajia vastauksista.

Digitaalisen euron hanke on edennyt operatiivisen vaiheen valmisteluilla. Teknisen kehitystyön lisäksi valmisteilla on pilotointi, jonka on määrä alkaa loppuvuodesta 2027. Suomesta pilottiin osallistuu OP Pohjola, jonka kanssa Suomen Pankki on aloittanut valmistelut.

Lokakuussa julkaistiin Euro ja talous -artikkeli rajat ylittävistä yritysmaksuista. Suomen Pankin tutkimuksen tavoitteena oli selvittää suomalaisten keskisuurten ja suurten yritysten kokemuksia rajat ylittävästä maksamisesta ja tunnistaa keskeisiä kehitystarpeita. Lisäksi tutkimuksessa kysyttiin maksamiseen liittyvistä innovaatioista ja uhkakuvista. Vastaajat olivat tyytyväisiä SEPA-maksamiseen eikä erityisiä haasteita tunnistettu. SEPA:n ulkopuolella haasteet kuitenkin moninkertaistuvat, vaikka tyytyväisiä on silti yli puolet. SEPA alueen ulkopuolella haasteina nähtiin erityisesti maksujen hitaus ja ennakoitavuus.

Risto Koponen Valtiovarainministeriöstä antoi tilannekatsauksen lainsäädäntöaloitteiden tilanteesta. Maksupalvelusääntelyn uudistuksen (maksupalveluasetus PSR ja direktiivi PSD3) kieliversiot ovat parhaillaan käsittelyssä ja lopullista hyväksyntää odotetaan vuoden loppuun mennessä. Rahoitusdataa koskevassa asetusehdotuksessa (Financial Data Access, FIDA) ei ole tapahtunut edistystä. Digitaalisen euron ja käteisen yhtenäisvaluuttapaketista on kolmikantaneuvottelut käynnissä. Tavoitteena on yhteisymmärrys vuoden loppuun mennessä. Peruspankkipalveluhankkeesta annettiin hallituksen esitys eduskunnalle 1.10.2026 ja lakien on tarkoitus tulla voimaan heinäkuun alusta 2027. Maksuneuvosto keskusteli lainsäädäntöaloitteiden vaikutuksesta eri toimijoille sekä digitaalisen euron mahdollisesta vaiheittaisesta käyttöönotosta. Todettiin, että digitaalisen euron yhteydessä koordinointi eri sidosryhmien kanssa on tärkeää ja maksuneuvosto on yksi keskeinen viestintäkanava.

Laura Welling Finanssiala ry:stä kertoi toimialan näkökulmista ja erityisesti European Payments Councilin (EPC) työstä. EPC on päättänyt yhdistää maksamisen skeemoihin hyväksynyt muutokset yhteen PSR:n vaatimien muutosten kanssa, mikä tarkoittaa uusien versioiden käyttöönoton lykkäystä noin vuodella syksyyn 2028. Lisäksi on käynnistetty työ EPC:n hallintomallin tarkastamiseksi ja kehittämiseksi, millä voi olla vaikutusta Suomen ja muiden Pohjoismaiden edustukseen päätöksentekoelimissä.

Jäsenet voivat ehdottaa ajankohtaiskatsauksessa käsiteltäviä aiheita sihteeristön kautta.

3 Rahasyklin kokonaiskuva

Jussi Kangas Suomen Pankista esitteli rahasyklin kokonaiskuvan maksuneuvoston edellisessä kokouksessa sovitun mukaisesti. Keskuspankki osana eurojärjestelmää huolehtii rahahuollon tukkupalveluista ja rahan jakelusta sopimusosapuolille, josta käteinen kulkee laskentakeskusten kautta kiertoon kuluttajille. Eurokäteisen liikkeeseen laskettu kanta maailmassa on tällä hetkellä noin 1650 miljardia euroa. Lähes 90 prosenttia käteisestä jaetaan kuluttajille käteisautomaattien kautta. Käteinen palautuu laskentakeskuksiin ja siitä takaisin keskuspankkiin kauppojen, pankkien käteispalvelukonttorien ja talletusautomaattien kautta. Suomen Pankin kyselyiden mukaan noin 10 prosenttia kuluttajista käyttää käteistä vähittäiskaupan ostoksissaan ja noin 80 prosenttia on tyytyväisiä käteisen saatavuuteen. Maksuneuvosto keskusteli rahahuollon tehostamisesta ja tulevan käteisasetuksen vaikutuksista käteisen käyttöön. Suomessa rahahuollon haasteina ovat pitkät etäisyydet ja vähäinen käyttö. Rahahuolto on kuitenkin hoidettu tehokkaasti ja suomalaista osaamista ja uudistuksia on viety muualle Eurooppaan.

Maksuneuvosto totesi, että **rahahuollon ja käteistyöryhmän työtä käsitellään maksuneuvoston kokouksissa aina tarpeen mukaan.**

4 Maksupetosten torjunta – työryhmän toimenpidesuositukset

Atte Valtanen Suomen Pankista esitteli maksuneuvoston työryhmän loppuraportin ja toimenpidesuositukset. Työryhmän 45 jäsentä 29 organisaatiosta keräsivät useita kehityskohteita, joista loppuvaiheen tarkemmiksi suunnitelmiksi valittiin 10 keskeisintä ja arvioiduilta vaikuttavuuksiltaan merkittävintä. Erityisesti strategiset kehitysajatukset sekä tiedonjaon parantaminen koettiin tärkeimmiksi edistettäviksi kohteiksi.

Työtä maksupetosten torjumiseksi tehdään jo nyt monella eri tavalla ja työryhmän ehdotukset ovat maksuneuvoston mandaatin mukaisesti näitä toimia tukevia. Työryhmän esityksen mukaisesti **maksuneuvosto kannusti toimijoita jatkamaan aloitettua työtä ja kehityskohteiden edistämistä**.

Maksuneuvosto **kiitti työryhmää hyvästä työstä** ja keskusteli kehityshankkeiden omistajuudesta, joka jakautuu eri toimijoille. Kansallisen petosten torjuntastrategian saaminen tulevaan hallitusohjelmaan koettiin tärkeäksi ja jokainen organisaatio pyrkii edistämään tätä omien mahdollisuuksiensa mukaan. **Suomen Pankkia pyydettiin koordinoimaan kokonaisuuden edistymistä, etsimään hankkeille toteuttavia tahoja ja raportoimaan jatkotyöstä maksuneuvostolle**.

5 Maksuneuvoston vaikuttavuus

Maria Huhtaniska-Montiel Suomen Pankista esitteli maksuneuvoston elokuun 2025 kyselyn tulemia keskeisistä strategisista teemoista ja maksuneuvoston työn viestintätavoista. Maksuneuvosto on käsitellyt vastaavia ajankohtaisia teemoja kuin eurooppalaisilla foorumeilla.

Maksuneuvosto jatkaa pikamaksamisen edistämisen seurantaa ja maksupetosten torjuntatyötä. Digitaalinen euro nousee painopisteeksi. Maksuneuvoston ajankohtaiskatsauksessa käsitellään vaihtuvia teemoja myös jatkossa. Keskustelussa nousi esiin tarve päivittää vähittäismaksamisen kustannusten selvitys. Selvityksen tekoon tarvitaan maksuneuvoston jäsenien tukea.

Maksuneuvoston työstä viestitään erityisesti Suomen Pankin vuosittaisessa Maksufoorumissa. Myös muita viestintätapoja on suunnitteilla. **Maksuneuvoston sihteeristö ottaa vastaan ajatuksia ja ehdotuksia maksuneuvoston työn vaikuttavuuden vahvistamiseksi**.

6 Muut asiat

Jäsenistö ei esittänyt keskusteluun muita asioita.

Osallistujat

Puheenjohtaja	Tuomas Välimäki	Suomen Pankki
Sihteeri	Maria Huhtaniska-Montiel	Suomen Pankki
Jäsenet	Juho Mäki-Lohiluoma	Elinkeinoelämän keskusliitto
	Laura Welling	Finanssiala ry
	Mervi Luurila	Finanssiala ry, Säästöpankkiliitto
	Kai Ollikainen	Kansaneläkelaitos
	Simo Hiilamo	Kaupan liitto
	Joel Karjalainen, varajäsen	Kilpailu- ja kuluttajavirasto
	Paula Hannula	Kilpailu- ja kuluttajavirasto, kuluttajansuoja
	Paula Pessi, varajäsen	Kuluttajaliitto
	Jani Eloranta, varajäsen	Nordea Bank Oyj
	Masa Peura, varajäsen	OP Pohjola
	Petri Malinen	Suomen Yrittäjät
	Eriika Melkas	Työ- ja elinkeinoministeriö
	Risto Koponen, varajäsen	Valtiovarainministeriö
	Aleksi Grym	Suomen Pankki
Estynyt	Risto Artjoki	Valtioneuvoston kanslia
Poissa	Marko Lahtinen, varajäsen	FiCom ry
	Jarkko Levasma	Valtiovarainministeriö, Julki ICT